

Onderwerp Terugdringen verbruik wegwerp draagtasjes

Steller T.C.M. van Heijst

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 10 55 Bijlage(n)

Ons kenmerk MD 12.3405687

Datum **29 JAN 2013** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 21 december 2011 heeft uw raad in een initiatiefvoorstel (nummer 4d "einde gratis draagtas" GR 11.2842091) het college verzocht "een onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden om het verbruik van wegwerp draagtasjes in de gemeente terug te dringen en de uitkomsten van dit onderzoek voor te leggen aan de raad".

Op 21 juni 2012 hebben wij u een tussenrapportage aangeboden (MD 12.3109909). Hierbij zijn wij ingegaan op de beïnvloeding van het gedrag van burgers, op een onderzoek bij het midden- en kleinbedrijf en op de landelijke ontwikkelingen. Met deze brief brengen wij u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen.

A. Beïnvloeding gedrag burgers

Het onderzoek bij de vakgroep sociologie van de Rijks Universiteit Groningen, waarover wij in oktober 2012 zijn geïnformeerd, heeft ons een algemeen beeld gegeven van de instrumenten die ingezet kunnen worden om het gedrag van burgers in de door ons gewenste zin te beïnvloeden. Eén mogelijkheid is om burgers een positieve terugkoppeling te geven bijvoorbeeld in de zin van: "in uw wijk wordt er al 60% van het oud papier gescheiden ingezameld", en dit dan koppelen aan de vraag wat de individuele bijdrage van de bewoners van de wijk hieraan is. Het instrument van positieve terugkoppeling wordt door ons al gebruikt in campagnes met als drager "dankzij". Zo worden er bij scholen tijdens een lesprogramma om de hoeveelheid zwerfafval door eenmalige verpakkingen terug te dringen broodtrommels en drinkbekers uitgedeeld met de tekst "minder afval dankzij mij".

Of het instrument van positieve terugkoppeling ook bruikbaar is om het gebruik van wegwerp draagtasjes te beperken zou verder onderzocht kunnen worden. Probleem hierbij is onder andere dat het resultaat van de gedragsbeïnvloeding moeilijk meetbaar is door het ontbreken van verbruikscijfers. Inmiddels is echter afgesproken dat hiernaar landelijk onderzoek wordt gedaan; de resultaten daarvan willen wij afwachten alvorens lokaal meer onderzoek te doen. Zie bij punt C. hieronder.

B. Midden- en kleinbedrijf

Er is onderzoek gedaan door middel van het afnemen van een enquête onder de leden van een grote winkeliersvereniging in de stad en tijdens bedrijfsbezoeken van het Servicepunt Detailhandel Groningen aan diverse detailhandelaren. De bevindingen waren als volgt:

- In het gros van de winkels worden aan vrijwel alle klanten plastic draagtassen verstrekt. Een minderheid verstrekt papieren draagtassen.
- Het merendeel van de winkeliers voert geen actief beleid in het beperken van uitgifte van draagtasjes. Men sluit aan bij het beleid van de keten. Er is niet veel ruimte voor eigen lokaal beleid.
- Het merendeel van de ondervraagden weet niet hoeveel plastic tassen zij jaarlijks verstrekken.
- Veel winkeliers zien een commercieel nadeel in beperkende maatregelen t.a.v. wegwerptasjes, zoals het vragen van geld voor een tasje en daardoor een negatief imago.
- Winkeliers denken dat het nadelig is voor de zaak wanneer zij klanten op hun gedrag aanspreken.
- Bewustzijn rondom (plastic) afval problematiek is zeer gering onder de ondernemers. Zo weet vrijwel niemand een alternatief te bedenken voor de wegwerp draagtas.
- Winkeliers verwachten vooral van de overheid maatregelen om het gebruik van wegwerp draagtasjes terug te dringen. Het merendeel ziet liever geen taks opgelegd.

Samenvattend kan gesteld worden dat er bij het midden- en kleinbedrijf nog nauwelijks draagvlak bestaat voor lokale acties met betrekking tot het terugdringen van het gebruik van wegwerp tasjes.

Wel staan in een aantal supermarkten en bij één basisschool zogenaamde “tassenbollen” voor het hergebruik van plastic draagtasjes. De bedrijfsleiding van de Jumbo is erg enthousiast over dit initiatief, maar kon niet aangeven hoe intensief de tassenbol gebruikt wordt.

Bij de actie van de gemeente in 2009 bleek het overigens moeilijk om supermarkten te vinden die een tassenbol zouden willen plaatsen. Destijds haakten veel supermarkten af omdat:

- men de tassenbol te duur vindt, kost al snel € 350,-- per stuk, inclusief bedrukking;
- men bang was dat de bol als afvalbak gezien en gebruikt zou worden;
- er voldoende ruimte in de winkel moet zijn om de tassenbol te plaatsen. De tassenbol moet binnen staan vanwege het toezicht. En bij voorkeur in de buurt van de kassa, zodat men op het juiste moment de keus kan maken voor een her te gebruiken tas;
- men als filiaal geen ruimte heeft om dit soort keuzes te maken, landelijk wordt beleid bepaald.

Bij navraag bij de landelijke organisatie die de tassenbol faciliteert blijkt dat bij een eventuele nieuwe actie er ten minste 100 tassenbollen afgenomen zouden moeten worden.

De komende maanden zullen wij bij de basisscholen en de supermarkten in Groningen nagaan of er belangstelling bestaat voor het plaatsen van een tassenbol.

C. Landelijke ontwikkelingen

Landelijk is er onlangs een raamovereenkomst gesloten voor het dossier verpakkingen en zwerfafval voor de jaren 2013 t/m 2022. Hierin zijn op een tweetal plaatsen afspraken gemaakt over wegwerp draagtasjes. Onder het hoofdstuk prestatiegaranties voor het vrijgeven van het statiegeldsysteem is als punt e. opgenomen:

Afschaffing van gratis plastic draagtassen in supermarkten of vervanging door een duurzaam alternatief.

Daarnaast is onder het hoofdstuk 5 nog het volgende opgenomen:

Plan terugdringen plastic draagtassen in het winkelkanaal.

Het kenniscentrum stelt onderzoek in naar middelen om aankopen thuis te krijgen op de minst milieubelastende vorm.

Op het gebied van gedrag zal een antwoord gezocht worden op de volgende vragen:

- o Met welke maatregelen beïnvloed je het gedrag zo sterk mogelijk?*
- o Welke instrumenten hebben invloed op gedrag?*

Op het gebied van materiaal een antwoord gezocht worden op de volgende vragen

- o Wat is het minst milieubelastende materiaal voor een tas?*

o Wat is de minst milieubelastende vorm voor een tas?

Waarschijnlijk ontstaat er een mix van maatregelen, verschillend per verkoopkanaal en per type tasje. Dit wordt verwacht omdat per soort aankopen en per aankoopkanaal de maatregelen een verschillende impact zullen hebben. Het onderzoek zal uitwijzen of dit inderdaad het geval is.

Gelet op bovenstaande zien wij vooral kansen door aan te sluiten bij deze landelijke ontwikkelingen en zoveel mogelijk deel te nemen aan landelijke pilots op dit gebied. Temeer omdat lokale initiatieven weinig kansrijke aangrijpingspunten bieden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys